

ФАКУЛЬТЭТ ГУМАНІТАРНЫХ
ВЕДАЎ
І КАМУНІКАЦЫЙ

ЛІТАРАТУРНЫ АУТОГРАФІМ

№ 10
ВЯСНА
2025

*Дорогие филологи, авторы и
просто неравнодушные
читатели!*

Предлагаем к вашему вниманию десятый (весенний) номер студенческого журнала **“ЛІТАРАТУРНЫ AUTOGRAPHUM”**, который выходит в электронном формате. В журнале публикуются стихотворения, проза, переводы, публицистические, журналистские материалы. Редакционная коллегия приглашает к творческому сотрудничеству всех желающих!

В данном выпуске журнала "ЛІТАРАТУРНЫ Autographum" Вы можете познакомиться с творчеством студентов факультета гуманитарного знания и коммуникаций, учащихся Лицея ВГУ им. П.М. Машерова, которое наполнено позитивным весенним настроением. Предлагаем Вашему вниманию как и стихотворные, так и прозаические произведения начинающих авторов, где осмысливается значимость великого Дня Победы, раскрывается моральная и философская проблематика. Не теряют своей актуальности переводы классики с иностранных языков, читательские отзывы на заданные темы.

Активный творческий поиск неизменно отличает филолога, который владеет словом, а слово правит миром. Читайте, обсуждайте, становитесь нашими авторами!

*С уважением,
главный редактор Царева Дарья
студентка 22РГФ1Д ФГЗиК.*

Прадеду

В лесу, где гремят снаряды,
Ты шёл, не чувствуя страха.
Пуля в плечо – боль не сломила,
Ведь в сердце твоём живёт сила.

Сквозь болота, где сырость и тьма,
Ты шёл, за тобой все бежали
Смело в атаку, в лицо врага,
Не видя преграды сражались.

Дома ждала родная жена,
Дочурка, тепло и покой.
Прадед, войну ощутивший сполна,
Спи спокойно, ты мой герой!

Дарья Карпович
22БФ1д

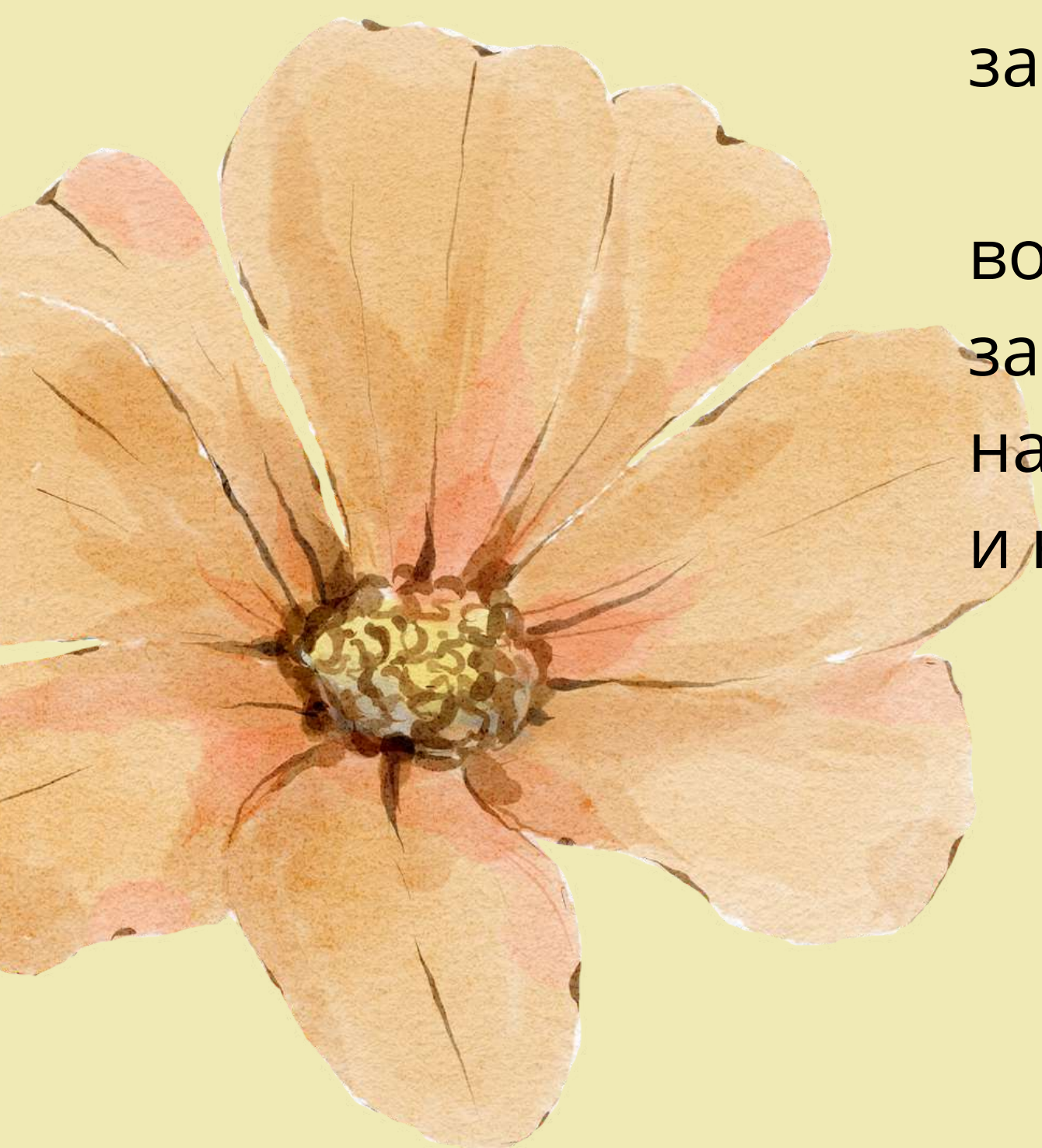
Вероніка Гапоненка
22БФ1д

война – всего пять букв, а сколько боли в этом в слове.

без слов убитые, зарытые, забытые,
в плену сидевшие,
превозмогавшие потери горький вкус.
матери, терявшие сынов,
в слезах ковали щит страны стальной.
один долг на всех,
плечом к плечу,
прошли, не отступили.

сквозь пепел, голод, страх и дни лихие,
сквозь грохот танков, свист снарядов
дикий,
сквозь смерть, сквозь ад, сквозь муки
шли в бой солдаты, старики и дети – за
честь, за каждый дом, за поле, за рассвет,
за солнце над головами внуков.

война была за мир,
за право жить и просто быть
на своей родной
и независимой земле.

за окном тихий май,
солнцем приправленные щёки земли
отражаются смехом в зеркалах
вчерашней грозы.

идёт конец учебного года,
небо плывёт, не спеша,
как в бескрайнем море чайника.
на листьях дрожит влага дня,
цветут иволгой сирени настои,
черёмухи белой кружится вуаль.

невесомой рукой
гладит волос твой ласковый ветер,
пропитанный зноем грядущего лета.
и в звенящей тиши, меж ветвей
шелестящих,
уже слышится эхо июньского звона –
стрекот кузнечиков, жужжание пчёл...

так пахнет конец мая,
так ощущается поступь июня.

**Гладкова Анна
Александровна**

**доцент кафедры русской и
белорусской филологии**

Неизвестный солдат!

Накануне 80-летия Великой Победы я пишу тебе письмо в твоё военное прошлое. Пишу с благодарностью от своего поколения, поколения наших отцов се детей за 80 мирных лет, за возможность видеть мирные сны и не знать, как свистят пули и разрываются снаряды на нашей родной земле.

День Победы – главный среди всех праздников для всех наследников поколения Героев, вас 20-летних ребят, которые ценой жизни отстояли свободу Родины.

Подвиг твой не забыт, Имя твоё бессмертно..

Ты был вихрастым мальчишкой, комсомольцелю мечтающим стать лётчиком, как Чкалов, ходил в аэроклуб, готовился поступать в институт в тот год, в 41-й...

Призывной пункт. Военная форма. Слёзы матери, её наказ «Держись, сынок!» и тонкая фигурка той, которой так и не успел сказать самое главное...

А дальше был бой, жаркий, кровавый, где смешались земля и бескрайнее небо, разорванное дымом горящих самолётов, использованное трассирующими снарядами. Это Твой бой, где ты выполнил боевую задачу, остался верен своей Чести Воина и Человека.

Горит Вечный огонь в память о тебе и всех тех, кто невероятной ценой принёс Победы: о защитниках Бреста, Сталинграда, о танкистах Курска, моряках Севастополя, о связистах, сёстрах милосердия, о разведчиках и снайперах, обо всех, кто навсегда в нашей памяти, кто подарил нам право Жить.

Неизвестный солдат,
ты ушёл молодым
от родимой земли
в бой, где будет железо дымиться.
Не вернуться назад
В сад, где вишни цвели,
Ты свой край, защищал,
чтоб война не смогла повториться.

На плечах ты держал
Всю горечь земли,
Поседел моментально от пепла,
чтобы люди смеялись
И дети росли...
Слава твоя Бессмертна!
Вырастают хлеба в родимом краю
Журавли тонким клином летят,
Потому что не дрогнул
в военном строю
Герой – Неизвестный солдат.

Аляксандр Дземідовіч
23БФ1д

Гімн вясны

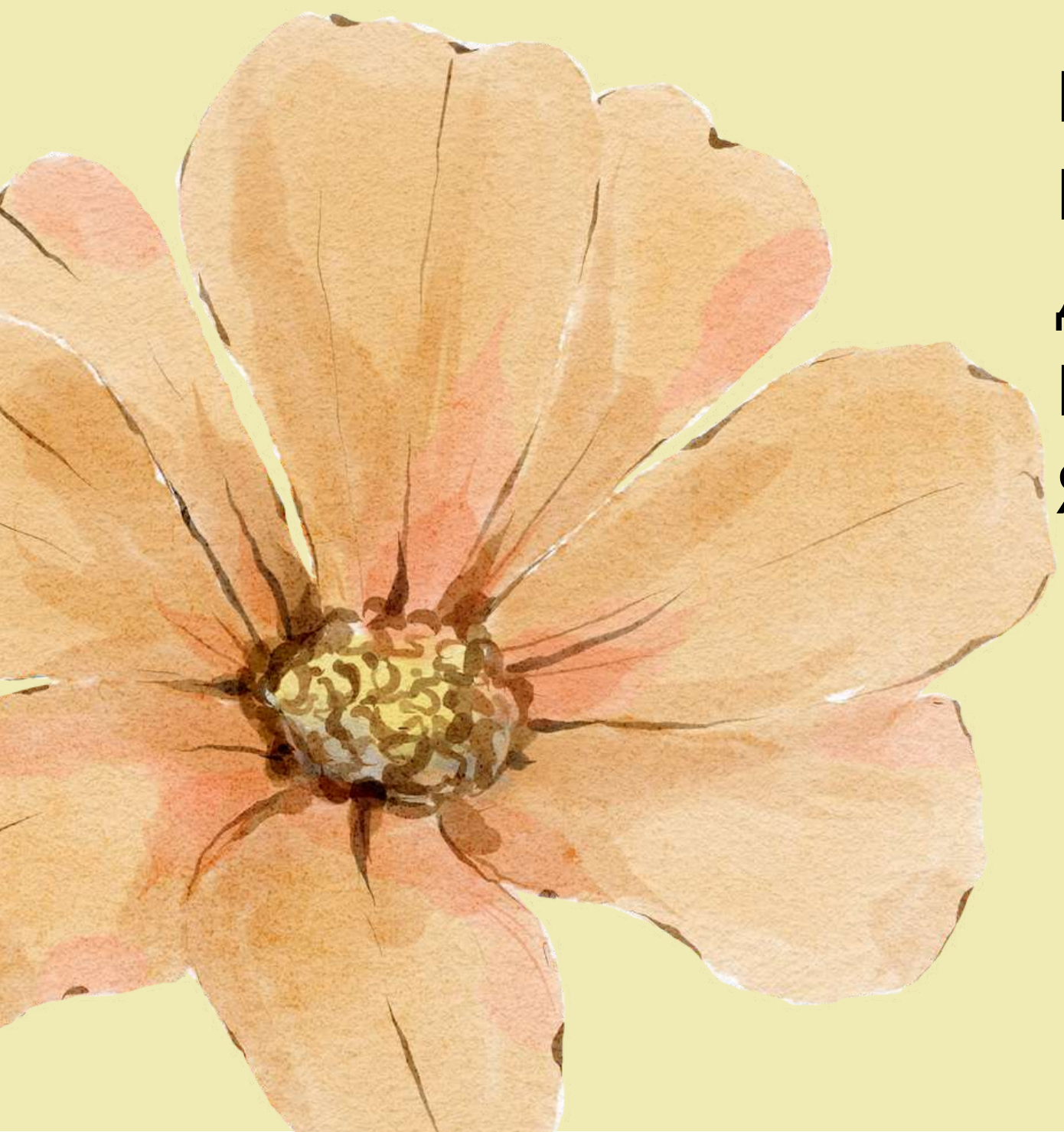
Вясна ідзе, знікае снег сырой,
І сонца свеціць ласкава, з усмешкай.
Бягуць ручаі звонкаю ракой,
Прабуджаючы ад сну зямлю-суседку.

Зімы прайшоў халодны, доўгі час,
І вось прыйшла пара для наваколля:
Зялёны пух уздоўж лясных прыкрас
І першы цвет, як шчасця адгалоссе.

Птушыны спеў над лугам раздаецца,
Прылёт пярнатых гасцей вітаем
зноўку.
Вясна жыццё дае, яно ліецца,
Напоўніўшы душу чароўнаю любоўю.

Растае лёд, растае смутак з ім,
Надзея ў сэрцы мацнее з кожным
днём.

Вясна – абуджэнне, цудоўны гімн,
Яе прыход мы з радасцю чакаем!

Віцебск

Дзе помнік князю, над ракой вялікай,
Шагал калісьці прыгажосць знайшоў.
Тут рэкі льюцца ў песні самабытнай,
Адпачывае сэрца зноў і зноў.

Масты раскінуліся над Дзвіною
моцнай,
Спяваюць птушкі, ззяюць прамяні.
Гуляюць хвалі, шчыра свеціць сонца,
Праходзіць шчасцем, праз мяне.

Я Віцебску аддана сэрцам і душою,
Мне гэты горад вельмі дарагі.
Пад небам зорным тут спаткаліся з
табою.
Наш Віцебск, шчасце наша беражы...

Марія Помазова
22РФ1д

Мой край

И в жару, и в мороз непосильный,
Душу радует место одно.
Где рады тебе и бессильным,
И зовётся домом оно.

Там, где шёпот весенних деревьев.
Мил душе моей шелест листвы,
Где ветвей раскидистых тени
Отнимают боль у души.

Где удары волны о побережье
Будоражат сердце моё.
Воздух дома пропитан надеждой –
Родилась я и правда в раю.

Где костры языческих празднеств
Полыхают светом в ночи
И куда я уже не отправлюсь.
Не найти мне такой красоты.

И здесь дышится мне по-другому.
И здесь воздух как будто другой.
Я вновь прикасаюсь к родному.
Я вернулась за счастьем домой.

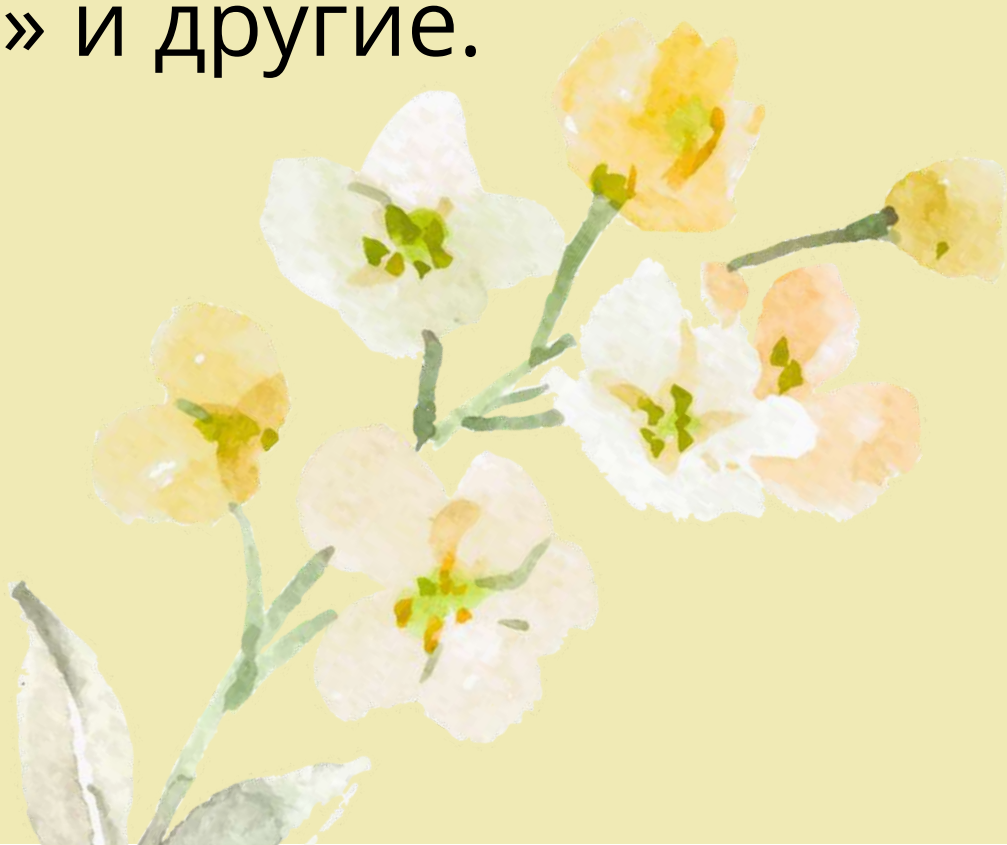

Военная поэзия Григория Шакулова

В год, когда Беларусь отмечает дорогой каждому сердцу белоруса праздник – 80-летие Победы в Великой Отечественной войне – хочется обратиться к поэтическому слову военной поры, услышать те строки, которые создавались в огне пожарищ, на передовой, в землянках в минуты отдыха солдата. Таким солдатом был наш земляк, витебский писатель-фронтовик Григорий Логинович Шакулов (1910-1987).

В 2025 году исполняется 115 лет со дня рождения писателя, в Витебске помнят о земляке: здесь проводятся Шакуловские чтения в ГУ «Витебская областная библиотека имени В.И. Ленина», на доме, где жил писатель, установлена памятная доска. Много внимания сохранению памяти о земляке уделяет доцент кафедры музыки ВГУ имени П.М. Машерова Ю.С. Сусед-Величинская.

Многие читатели знают Григория Логиновича как детского писателя, но важной страницей его творческой биографии были военные годы, когда появились стихотворения «Клятва у стен Ленинграда», «Слеза командира», «Цветы, обрызганные кровью», «Горе матери» и другие.

Военная лирика Г. Шакулова может стать хорошим средством для воспитания у подрастающего поколения любви к родине. Г. Шакулов создавал свои стихотворения в минуты тяжёлого испытания для родной земли. Искренность его поэтического слова звучит проникновенно, заставляет сопереживать лирическому герою:

Я многое видел на свете:

И радость, и счастье, и горечь обид.

Я видел, как плакали дети,

Как женщины плакали прямо навзрыд.

Я слышал отчаянной горечи крик,

Я видел, как плакал отец мой – старик,

Но я никогда, никогда не видал,

Чтоб плакал солдат, чтоб солдат зарыдал.

«Стихотворение **«Слеза командира»** (1942) было написано поэтом в госпитале Военно-медицинской академии. Произведение сюжетное: оно содержит рассказ о встрече командира отряда с родными краями. И встреча эта тяжёлая: враги сожгли село («где трубы торчали и пепел кружил»), никого не осталось в живых:

И тут я увидел впервые тогда,

Средь чёрных развалин и пепла пожарищ,

Как русский бесстрашный солдат зарыдал,

Как горько заплакал наш старший товарищ.

Мы молча, без шапок, стояли вокруг,

А наш командир вдаль куда-то глядел...

И видели мы. Как любимый наш друг,

Как наш командир ПОСЕДЕЛ.

Он пепла немного в платок завернул,

Он в пальцах дрожащих сигарку свернул.

Заканчваецца стихотворение боевым настроением: товарищи командира дают клятву отомстить врагу за трагедию сожжённой деревни, за тысячи, сотни тысяч погибших земляков:

*На знамени мы написали «Отмщенье»,
За землю родную – вперёд!
Мы ищем в победных боях утешенье,
И слава за нами идёт.*

В 1942 году Г. Шакуловым было написано стихотворение **«Клятва у стен Ленинграда»**. Сам писатель был участником боёв за Ленинград, поэтому основа у стихотворения документальная. Стихотворение-клятва – традиционный жанр военной лирики, примеры таких стихотворений есть в творчестве А. Ахматовой («Клятва», «Мужество»), М. Кильчичакова («Клятва»), В. Богдановой («Клятва солдата»), А. Кулешова («Над братской могилой») и других авторов. Лирический герой клянётся, как и его боевые товарищи, стоять до конца, не допустить врага в легендарный город:

*Пусть в этом яростном бою
Кончину враг найдёт свою.*

Клянутся солдаты разных наций («узбек, тунгус, грузин, эстонец, белорус») в том, что не бывать «стране свободной / Под грязной вражеской пятой», что ни один солдат не дрогнет, защищая родную землю:

*Что не отступит ни один,
Что дух у нас неколебимый,
Что кровь и жизнь мы отдадим
За счастье Родины любимой.*

В 1943 году Г. Шакулов написал лирическое стихотворение «Цветы, обрызганные кровью», в котором лирический герой выполняет просьбу погибшего товарища – приносит букет полевых цветов его невесте:

*Я положил у ваших ног
Цветы, обрызганные кровью.
Иных цветов собрать не мог,
Согрейте их своей любовью...
Меня просил товарищ мой,
В предсмертных муках содрогаясь,
Послать любимой, дорогой
Цветы, что в круг цвели, склонялись.*

Цветы – это символ жизни, её красоты, которую уже не суждено увидеть погибшему солдату. Трогательно звучат заключительные строки стихотворения, в которых повторяется мотив первого катрена: лирический герой просит согреть любовью полевые цветы, собранные на поле битвы.

День Победы – один из самых главных праздников Беларуси. В этот день мы вспоминаем бессмертный подвиг советского народа, который выстоял, показав всему миру пример мужества. Стихотворения Г. Шакулова, написанные в военные годы, – это бесценный документ эпохи, память солдата, запечатлённая в художественных образах. Я верю, что стихи моего земляка, витебского писателя Григория Шакулова, никогда не будут забыты.

Мария Лашко, учащаяся 9 «Б» класса средней школы № 38 г. Витебска

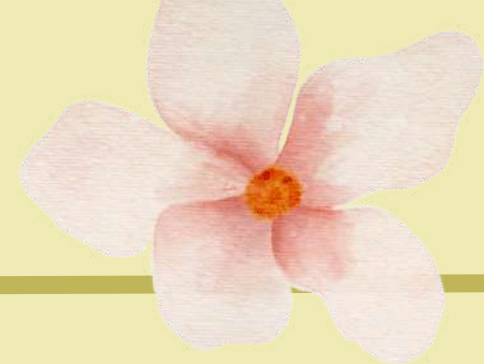
Трагедыя чалавечнасці на фоне вайны: рэцэнзія на спектакль «Не пакідай мяне...» у тэатры імя Якуба Коласа

Нацыянальны тэатр імя Якуба Коласа зноў звярнуўся да класікі беларускай літаратуры, прадставіўшы гледачам драму «Не пакідай мяне...» паводле аповесці Аляксея Дударова ў пастаноўцы Валерыя Анісенкі. Спектакль, што разгортваецца на сцэне ў форме крыжа, сімвалічна падкрэслівае трагізм і драматызм ваеннага часу, выпрабаванне чалавечых каштоўнасцей і духоўную стойкасць герояў.

Сюжэт твора, які заснаваны на рэальных падзеях, вядомы многім: Вялікая Айчынная вайна, цяжкія франтавыя будні. Група маладых дзяўчат-разведчыц атрымлівае заданне прабрацца ў тыл ворага. У кожнай з іх свая гісторыя, свае мары і надзеі, але ўсе яны аб'яднаны агульнай мэтай – абараніць Радзіму. Рэжысёр Валерый Анісенка засяродзіў увагу на ўнутраным свеце герояў, на іх перажываннях, сумненнях і страхах. Ён паказаў вайну не праз прызму гераічных подзвігаў, а праз трагедыю чалавечых лёсаў, праз боль страт і расчараванняў.

Асаблівасцю спектакля стала сцэнаграфія Валерыя Юркевіча, якая выканана ў стрыманых колерах, што стварае атмасферу напружанасці і трывогі. Сцэна ў форме крыжа сімвалізуе не толькі трагічны лёс герояў, але і ахвярнасць, на якую яны ідуць дзеля выратавання сваёй краіны. Музычнае суправаджэнне і афармленне Аляксандра Крыштафовіча дапаўняе агульную карціну, узмацняючы эмацыйны ўплыў на гледача. У спектаклі таксама выкарыстаны вершы вядомых беларускіх паэтаў Анатоля Вярцінскага і Генадзя Бураўкіна.

Акцёрская гульня заслугоўвае асобнай увагі. Маладыя актрысы, якія выканалі ролі разведчыц, змаглі перадаць усю гаму пачуццяў сваіх гераінь. Вікторыя Шамардзіна, якая на сцэне ўвасабляе гераіню Крэміс, знаходзіць удалыя фарбы, стварае натуральнасць, арганічнасць, шчырасць і пэўную дакументальнасць існавання персанажа. Ульяна Ацясава ў ролі Зіны Бацян, Святлана Сухадолава ў ролі Алі Ладысевой, Дар'я Французава ў ролі Ядзі Гурскай стварылі яркія і запамінальныя вобразы. Яны паказалі сваіх гераінь не толькі як смелых і адважных воінаў, але і як звычайных дзяўчат, якія мараць пра каханне і шчасце. Іх шчырасць і непасрэднасць выклікаюць у глядачоў глыбокі эмацыйны водгук.

Асабліва варта адзначыць працу заслужанага артыста Беларусі Георгія Лойкі, які выканаў ролю Кліма. Яго герой – мудры і дасведчаны салдат, які стаў для дзяўчат не толькі камандзірам, але і бацькам. Артыст перадаў трагізм свайго героя, яго боль за страчанае пакаленне і надзею на лепшую будучыню.

Спектакль «Не пакідай мяне...» – гэта не проста ваенная драма, а глыбокае філасофскае разважанне пра сутнасць чалавека, пра выбар паміж жыццём і смерцю, пра вечныя каштоўнасці: каханне, сяброўства, вернасць, чалавечнасць. Гэта напамін пра тое, якой цаной дасталася нам Перамога, і пра тое, што мы павінны памятаць пра тых, хто аддаў сваё жыццё за мір на зямлі.

Пастаноўка Валерыя Анісенкі – гэта глыбокі і пранізлівы спектакль, які не пакідае абыякавым нікога. Ён прымушае задумацца пра сэнс жыцця, пра важнасць захавання міру, пра тое, што кожны з нас нясе адказнасць за ўласную будучыню і пра тое, што мы павінны памятаць пра герояў вайны і рабіць усё магчымае, каб падобныя трагедыі ніколі не паўтарыліся.

Спектакль «Не пакідай мяне...» – гэта даніна памяці тым, хто цаной уласнага жыцця дапамог наблізіць Перамогу над фашызмам. Гэта спектакль пра тое, наколькі вайна сваёй жорсткасцю і антыгуманнасцю, вычварэнствам супярэчыць чалавечай прыродзе, прызначэнню чалавека на Зямлі.

Драма «Не пакідай мяне...» паводле аповесці Аляксея Дударова ў пастаноўцы Валерыя Анісенкі – гэта значная падзея ў культурным жыцці Беларусі. Я рэкамендую яго да прагляду ўсім, хто цікавіцца гісторыяй сваёй краіны і шануе сапраўднае мастацтва.

Пруднікава Ганна, 22БФ1Д

Навіны – наша прафесія

Кожны дзень свет змяняецца, адбываюцца вялікія і дробныя, радасныя і трагічныя падзеі. У такім жыццёвым патоку чалавек заўсёды спрабуе фіксаваць тое, што суправаджае яго вакол, пачынаючы ад летапісаў. Большасць людзей прачынаюцца з пытаннем «Што важнага адбылося?». І такая цікавасць, пэўна, абумовіла ўзнікненне навін.

Навіны для журналіста – не простае паведамленне пра падзеі. Калі мы кажам «Навіны – гэта наша прафесія», мы маем на ўвазе штосьці значна больш глыбокае, чым звычайны збор інфармацыі. Прафесія журналіста патрабуе не толькі ўмення пісаць, але і здольнасці слухаць, сумнявацца, аналізаваць і апрацоўваць факты. Можна сказаць, што навіны – своеасаблівы праваднік паміж грамадствам і падзеямі акаляючай рэчаіснасці, таму журналіст нясе вялікую адказнасць за тое, што ён піша. Менавіта з-за гэтага яму трэба захоўваць сумленнасць і чалавечнасць, падаваць факты максімальна аб'ектыўна.

Журналіст літаральна жыве навінамі. Ён заўсёды гатовы да ўспрымання якіх-небудзь звестак, адкрыты да ўсяго новага. І ў сённяшніх рэаліях, калі інфармацыя распаўсюджваецца імгненна, прафесія журналіста робіцца яшчэ больш адказнай і запатрабаванай. Лёгка страціць мяжу паміж праўдай і няпраўдай, навінай і маніпуляцыяй. І журналіст становіцца апорай для сваёй аўдыторыі, шукае даверлівыя крыніцы.

І калі некаму здаецца, што журналістам быць лёгка, бо няма вялікай складанасці расказаць пра нейкую падзею, то ён памыляецца. Стаць журналістам – выбар быць уважлівым назіральнікам і сумленным сведкам. Гэта цяжкі, але высакародны шлях.

Кавалёва Анастасія, 23БФ1д

[Куплет 1]

Твердили все: «Она не для тебя»
Но с каждым днём сильнее
влюблялся я
Не слыша никого, от взгляда
твоего
Куда-то подо мной плыла земля
С огнём играли, перешли черту
Узоры наших тел и сердца стук
За острые края упали ты и я
Быть осторожным больше не
хочу!

[Припев]

Я не боюсь! (Я не боюсь!)
Я не боюсь! (Я не боюсь!)
В твой сладкий плен я сам
сдаюсь
Осудит кто-то – ну и пусть
Я не боюсь! (Я не боюсь!)
Я не боюсь! (Я не боюсь!)
Узнать твою любовь на вкус
За гранью восемнадцать плюс

[Куплет 2]

Мне говорили: «Стой, не
подходи!
Она – опасность в высшей
степени!»
Но сердце сорвалось, и дрожью
бьёт насквозь
Несёт на предельной скорости
Я за тобой на край земли бегу
Сплошные полосы на части рву
В руках меня держи, ремнями
привяжи
Быть осторожным больше не
могу!

Текст песни "Я не боюсь" Сергей Лазарев

[Припев]

Я не боюсь! (Я не боюсь!)
Я не боюсь! (Я не боюсь!)
В твой сладкий плен я сам
сдаюсь
Осудит кто-то – ну и пусть
Я не боюсь! (Я не боюсь!)
Я не боюсь! (Я не боюсь!)
Узнать твою любовь на вкус
За гранью восемнадцать плюс
[Аутро]
Я не боюсь! (Я не боюсь!)
Я не боюсь! (Я не боюсь!)
В твой сладкий плен я сам
сдаюсь
Осудит кто-то – ну и пусть (Ну и
пусть)
Я не боюсь! (Я не боюсь!)
Я не боюсь! (Я не боюсь!)
Узнать твою любовь на вкус
За гранью восемнадцать плюс
(Восемнадцать плюс)

[Couplet 1]

Tout le monde a dit: «Elle n'est pas pour toi».

Mais je tombais chaque jour plus amoureux

Sans entendre personne, du regard de votre

La terre flottait quelque part vers moi

Jouant avec le feu, franchissant la ligne

Les motifs de nos corps et le cœur frappent

Au-delà des bords tranchants, toi et moi sommes tombés

Je ne veux plus faire attention!

[Refrain]

Je n'ai pas peur! (Je n'ai pas peur!)

Je n'ai pas peur! (Je n'ai pas peur!)

A ta douce captivité je me laisse aller

Il jugera quelqu'un – et qu'il

Je n'ai pas peur! (Je n'ai pas peur!)

Je n'ai pas peur! (Je n'ai pas peur!)

Connaître ton amour a un goût

Au-delà de 18 plus

[Couplet 2]

On m'a dit, «Attends, ne t'approche pas!

C'est un danger au plus haut point!»

Mais le cœur s'est effondré et tremble

Transporte à une vitesse exorbitante

Je te suit au bord de la terre

Bandes pleines sur la partie dent

Tenez-moi dans vos mains, attachez-vous

Je ne peux plus faire attention!

Перевод песни на французский язык,
выполненный А. Демидовичем,
23БФ1Д

[Refrain]

Je n'ai pas peur! (Je n'ai pas peur!)

Je n'ai pas peur! (Je n'ai pas peur!)

A ta douce captivité je me laisse aller

Il jugera quelqu'un – et qu'il

Je n'ai pas peur! (Je n'ai pas peur!)

Je n'ai pas peur! (Je n'ai pas peur!)

Connaître ton amour a un goût

Au-delà de 18 plus

[Outro]

Je n'ai pas peur! (Je n'ai pas peur!)

Je n'ai pas peur! (Je n'ai pas peur!)

A ta douce captivité je me laisse aller

Il jugera quelqu'un – et qu'il le fasse

(Et qu'il le fasse)

Je n'ai pas peur! (Je n'ai pas peur!)

Je n'ai pas peur! (Je n'ai pas peur!)

Connaître ton amour a un goût

Au-delà de 18 plus (18 plus)

Дана Карповіч
21БФ1д

А. С. Пушкин «Желание»

Медлительно влекутся дни мои,
И каждый миг в унылом сердце
множит
Все горести несчастливой любви
И все мечты безумия тревожит.
Но я молчу; не слышен ропот мой;
Я слезы лью; мне слезы утешенье;
Моя душа, плененная тоской,
В них горькое находит
наслаждение.
О жизни час! лети, не жаль тебя,
Исчезни в тьме, пустое
привиденье;
Мне дорого любви моей мученье
—
Пускай умру, но пусть умру любя!

Пераклад А. С. Пушкіна «Жаданне»

Павольна адыходзяць дні мае,
І кожны гук ў цёмным сэрцы
памнажае
Усе беды ад кахання ў труне
І ўсе шаленства мары закранае.
А я маўчу; не чутна майго шуму;
Я слёзы лью; мне слёзы суцяшэнне;
Мая душа зачаравана сумам,
І горкае ў іх знаходзіць палягчэнне.
Ах, час жыцця! ляці, мне не шкада,
Знікай ў цемры, прывід цёмнай
ночы;
Мне дарага кахання майго нуда –
Няхай памру, а гляну ў кахання вочы.

Сергей Есенин «Упоенье – яд отравы»

Упоенье – яд отравы,
Не живи среди людей,
Не меняй своей забавы
На красу бесцветных дней.

Все пройдет, и жизни холод
Сердце чуткое сожмет,
Всё, чем жил, когда был молод,
Глупой шуткой назовёт.

Берегись дыханья розы,
Не тревожь ее кусты.
Что любовь? Пустые грезы,
Бред несбыточной мечты.

**Пераклад верша Сяргея Ясеніна
«Асалода – яд атруты»**

Асалода – яд атруты,
Не жыві сярод людзей,
Не мяняй такога цуду
На загадку шэрых дзей.

Пройдзе ўсё – жыццёвы холад
Сэрца чулае сціскае,
Усё, чым жыў, калі быў молад,
Дурным жартам называе.

Сцеражыся руж дыхання,
Не трывож яе кусты
Што каханне? Сны пустыя,
Трызненне мройнае ў начы.

Ад радактара

Мифологическая поэма – одно из самых интересных направлений в литературе. Это героическое повествование о героях, борющихся с ужасными монстрами и спасающими прекрасных принцесс. Во многих культурах существуют свои эпические произведения: «Эпос о Гильгамеше», считающийся самым древним литературным произведением и написанный на аккадском языке; «Илиада» и «Одиссея» под авторством известного древнегреческого поэта – Гомера.

«Беовульф» (др.-англ. *Beowulf* – пчелиный медведь) – это англосаксонская эпическая поэма, названная по имени главного героя произведения. Это один из самых важных текстов на древнеанглийском языке; состоит из 3182 строк и написан аллитерационным стихом (был популярен в культурах древнегерманской и кельтской, основанный на приеме *аллитерации*: в каждой строке по меньшей мере два слова должны начинаться с одного и того же звука).

Считается, что эпос создан в конце VII или в начале VIII века, первый напечатанный текст был создан в 1815 году. Это древнейшая эпическая поэма времён древней Англии, сохранившаяся в полном объёме.

Основное содержание заключается в сказаниях о победе Беовульфа над страшными чудовищами Гренделем (др.-англ. *Grendel*) и его матерью и над опустошавшим страну драконом, к чему прибавлено несколько побочных эпизодов.

«Беовульф» – единственная сохранившаяся поэма «варварских» народов Европы, основной костяк которой сложился до принятия христианства. Поэма прославляет языческие добродетели – бесстрашие в бою, верность племени и вождю, беспощадную месть врагам. Несмотря на это, в поэме присутствует большое количество христианских аллюзий: Грендель в произведении назван потомком Каина (совершившего первое убийство согласно библейским текстам); в тексте есть отсылки только к Ветхому Завету.

Маргарита Ходос
23РГФ1д

Перевод 12 главы эпической поэмы “Беовульф”

Came then from the moor-land, all
under the mist-bents,
Grendel a-going there, bearing God's
anger.

The scather the ill one was minded of
mankind
To have one in his toils from the high
hall aloft.

'Neath the welkin he waded, to the
place whence the wine-house,
The gold-hall of men, most yarely he
wist

With gold-plates fair colour'd; nor was
it the first time

That he unto Hrothgar's high home
had betook him.

Never he in his life-days, either erst or
thereafter,

Of warriors more hardy or hall-thanes
had found.

Came then to the house the wight on
his ways,

Of all joys bereft; and soon sprang the
door open,

With fire-bands made fast, when with
hand he had touch'd it;

Brake the bale-heedy, he with wrath
bollen,

The mouth of the house there, and
early thereafter

On the shiny-fleck'd floor thereof trod
forth the fiend;

On went he then mood-wroth, and out
from his eyes stood

Likest to fire-flame light full unfair.

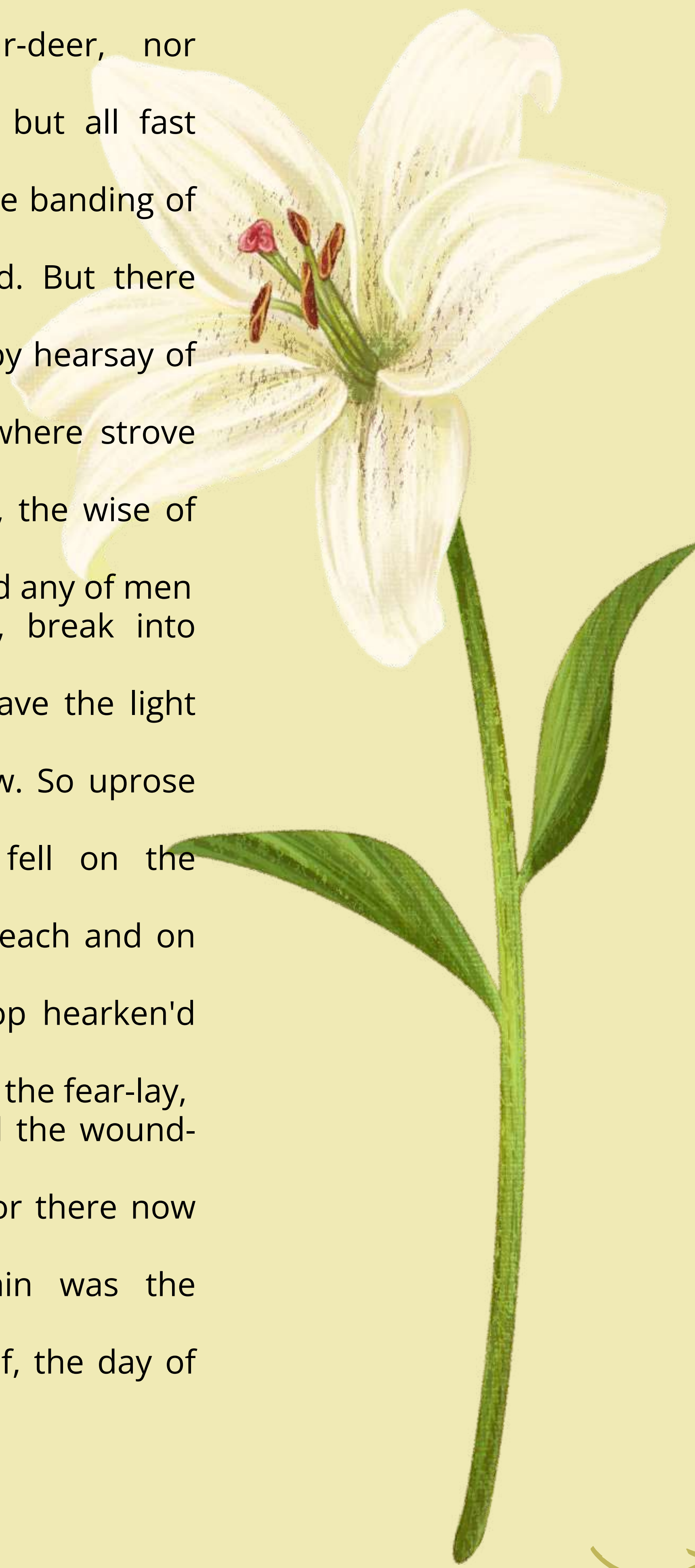

In the high house beheld he a many of
warriors,
A host of men sib all sleeping together,
Of man-warriors a heap; then laugh'd
out his mood;
In mind deem'd he to sunder, or ever
came day,
The monster, the fell one, from each of
the men there
The life from the body; for be-fell him a
boding
Of fulfilment of feeding: but weird now
it was not
That he any more of mankind
thenceforward
Should eat, that night over. Huge evil
beheld then
The Hygelac's kinsman, and how the
foul scather
All with his fear-grips would fare there
before him;
How never the monster was minded to
tarry,
For speedily gat he, and at the first
stour,
A warrior a-sleeping, and una-ware slit
him,
Bit his bone-coffer, drank blood a-
streaming,
Great gobbets swallow'd in; thenceforth
soon had he
Of the unliving one every whit eaten
To hands and feet even: then forth
strode he nigher,
And took hold with his hand upon him
the high-hearted,
The warrior a-resting; reach'd out to
himwards
The fiend with his hand, gat fast on him
rathely
With thought of all evil, and be-sat him
his arm.

Then swiftly was finding the herdsman
of foul deeds
That forsooth he had met not in
Middle-garth ever,
In the parts of the earth, in any man
else
A hand-grip more mighty; then wax'd
he of mood
Heart-fearful, but none the more
outward might he;
Hence-eager his heart was to the
darkness to hie him,
And the devil-dray seek: not there was
his service
E'en such as he found in his life-days
before.
Then to heart laid the good one, the
Hygelac's kinsman,
His speech of the even-tide; up-long he
stood
And fast with him grappled, till bursted
his fingers.
The eoten was out-fain, but on strode
the earl.
The mighty fiend minded was, whereso
he might,
To wind him about more wide-ly away
thence,
And flee fenwards; he found then the
might of his fingers
In the grip of the fierce one; sorry faring
was that
Which he, the harm-scather, had taken
to Hart.
The warrior-hall dinn'd now; unto all
Danes there waxed,
To the castle-abiders, to each of the
keen ones,
To all earls, as an ale-dearth. Now angry
were both
Of the fierce mighty warriors, far rang
out the hall-house;

Then mickle the wonder it was that the
wine-hall
Withstood the two war-deer, nor
welter'd to earth
The fair earthly dwelling; but all fast
was it builded
Within and without with the banding of
iron
By crafty thought smithy'd. But there
from the sill bow'd
Fell many a mead-bench, by hearsay of
mine,
With gold well adorned, where strove
they the wrothful.
Hereof never ween'd they, the wise of
the Scyldings,
That ever with might should any of men
The excellent, bone-dight, break into
pieces,
Or unlock with cunning, save the light
fire's embracing
In smoke should it swallow. So uprose
the roar
New and enough; now fell on the
North-Danes
Ill fear and the terror, on each and on
all men,
Of them who from wall-top hearken'd
the weeping,
Even God's foeman singing the fear-lay,
The triumphless song, and the wound-
bemoaning
Of the thrall of the Hell; for there now
fast held him
He who of men of main was the
mightiest
In that day which is told of, the day of
this life.

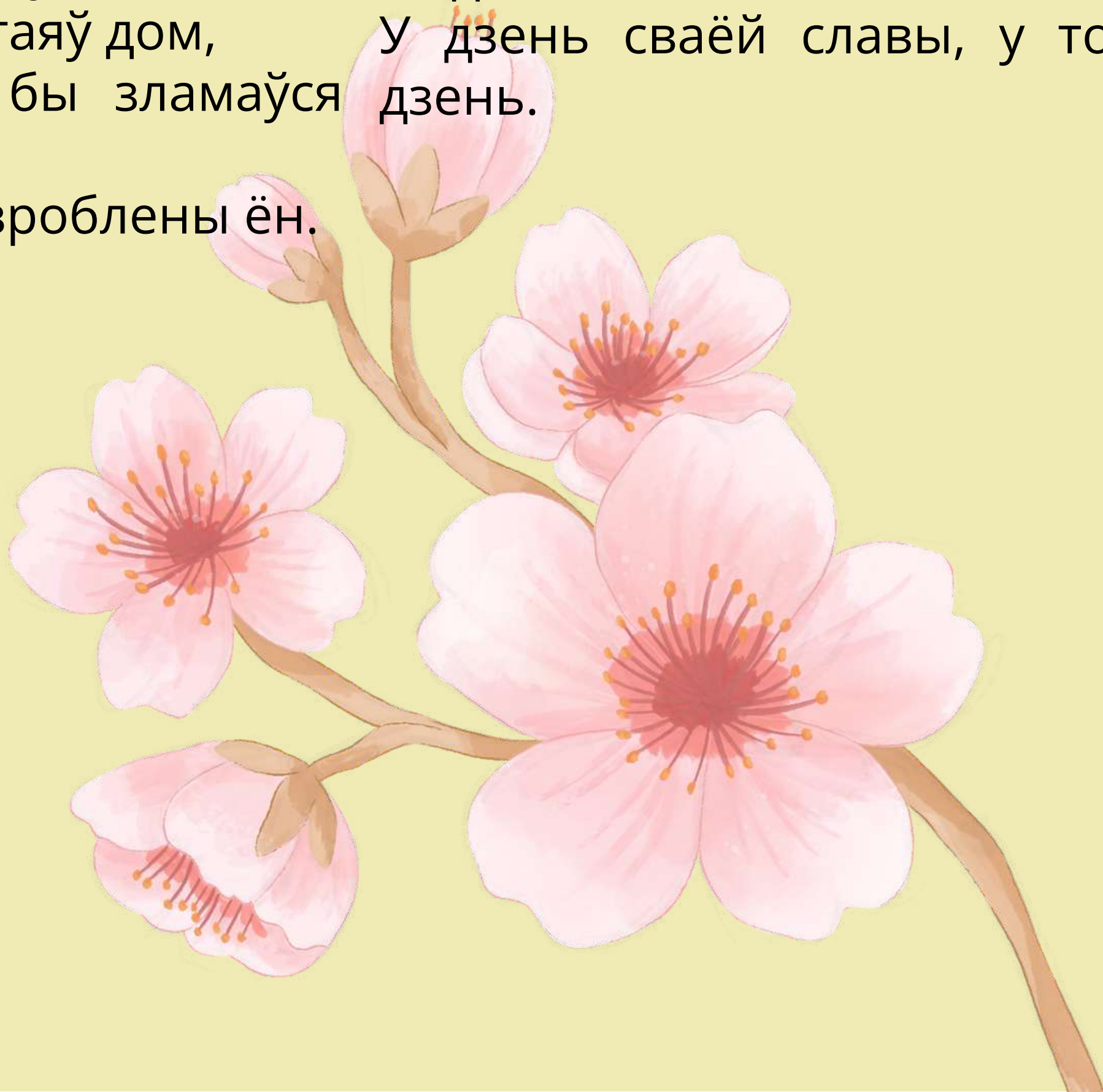
І выйшаў з балота, схаваны
туманам,
Несучы гнеў Божы, той вылюдак
Грэндэль.
Знішчальнік, мязотнік, ён марыў
падманам
У лапах сваіх мець усё чалавецтва.
Ён краўся скрозь пышнасць да
віннага склепа:
Сапраўдны палац, усе ў золаце
сцены.
І трэба прызнаць: быў не першы раз
гэта,
Да Хродгару зноў прабіраўся ён
ценем.
Ніколі ў жыцці, ні раней і ні потым
Не бачыў ён воінаў вартых сябе.
Тады заявіўся ў дом пачвар подлы
І за дзвярыма гук лап праскрыпеў.
Дотык адзін – і зламаны затворы.
Страшны і моцны ў гневе быў ён.
І вось гэты д’ябал стаіць на парозе,
Падлога крышыцца, бо ён робіць
крок.
Ішоў і ішоў, а вочы гарэлі
Бязлітасным, лютым, страшэнным
агнём.
Убачыў, што ў доме тым спіць
апалчэнне
Мужчын-змагароў, а яму хоць бы
што!
Громам гучаў толькі злы яго смех...

Ён намячаў, што, калі прыйдзе
дзень,
Ён страшна, як монстар, усіх гэтых
людзей
Знішыць, загубіць, дакончыць,
заб’е.
І вось час настаў, каб насыціцца
ўдосталь
Той ноччу крыві і не прагнуць
навек.
Але назіраў за бядой погляд востры:
Сваяк Хігелака, храбрэц-чалавек,
Страху не ведаў з усіх толькі ён.
Нелюдзь, аднак жа, не думаў
марудзіць,
З месца сарваўся адзіным рыўком,
Ваяўніка абудзіў, каб замучыць.
Косткі хрусцелі, крывёю пралітай
Ён запіваў чалавечае мяса.
Кожны кавалак ахвяры забітай
Пасмакаваў, праглынуў не адразу.
Скончыў з адным, падышоў да
другога,
Лапы цягнуў, каб парушыць спакой.
Паквапіўся гад на байца маладога,
З намерамі злымі ўчапіўся ў яго.
Раптам адчуў ліхадзеяў начальнік,
Што ўрэшце сустрэў у Мідл-гардзе
таго,
Хто сілай ісці мог яму ў параўнанне.
Такіх моцных рук ён не бачыў
дагэтуль.

Пачвара ў жаху, але позна бегчы,
Хацеў бы ў цемру вярнуцца –
дарэмна,
Не можа ніяк! Ракавая сустрэча!
Страшнае здарыцца ў гэтых
харомах!
Адважны і мужны баец Хігелака,
Сваёй стойкай вернасцю клятвай
вядомы,
Узяў лапу і сціснуў да болю без
страху.
Злыдзень адпрэчыў, герой жа – ні з
месца,
Д'ябал хацеў уцячы, ды хутчэй бы,
У цемры балот сваіх швэндацца
вечна,
Але гэты воін усё ж быў мацнейшы!
З хваткі жалезнай не вырвацца
злыдню!
Схібіў ён сам, што ішоў у Хеарот!
Грымелі харомы, у напружанні былі
Слугі і воіны, Дацкі народ.
Забыта ўсё, бо счапіліся ў гневе
Два ваяры. І ледзь выстаяў дом,
Ад жорсткіх баёў ён бы зламаўся
напэўна,
Але не так проста быў зроблены ён.

Выдатны будынак, трывалы і
моцны,
Усё змацавана вузламі з жалезу,
Бачна было, які дойдзід меў вопыт.
Але падчас бітвы тут рэчы ляцелі
Каштоўныя нават, як мне заяўлялі.
Не ведалі і наймудрэйшыя з роду,
Што велічны і ўвянчаны рагамі
Дом той зламаць здольна толькі
прырода,
Адолее толькі агонь гэту вежу
І ў дыме чакае яе забыццё.
А даны не вераць, што ворага
зверглі,
Таго, хто так доўга бурый ім жыццё!
Чуўся тужлівы мярзотніка вой,
Апошнюю песню скуголіў пачвар,
Ганебна прайграў ён з тым волатам
бой
Над ім без складанасцей верх
атрымаў
Той чалавек, наймацнейшы з
людзей,
У дзень сваёй славы, у той даўні
дзень.

Знаёмім чытачоў часопіса з вынікамі крэатыўнай працы.

Дацэнт кафедры беларускай і рускай філалогіі, настаўнік беларускай мовы і літаратуры ў Ліцэі ВДУ імя П.М. Машэрава Г.К. Семянькова прапанавала ліцэістам творчае заданне: напісаць эсэ, казку або верш пра любімую літару алфавіта.

Ліцэісты выдатна выканалі гэтае заданне.

Мая любімая літара І

І – іней срэбны на траве,
Імкненне сэрца да святла ў імгле.
І – іва над ракой журботнай
І веры промень у цяжкі час самотны.

Герасімава Анастасія, 11 Б

І – івалга маленькая на дрэве
І вясна прыгожая ў птушыным спеве.
І – інтрыга перад чымсьці важным,
Ігра акцёра рыцарам адважным.

І – іскра у цемры начной,
Імгненне шчасця, смутку рой.
І – імя роднае, святое,
Імпульс душы, што рушыць мною.

І – ідэал недасягаемы, яскравы,
Ідылія ў гарах пасля аблавы.
І – ізумруд сярод шэрых каменяў
І роднае слова, як вызваленне.

Герасімава Анастасія, 11 Б

Чароўная літара ў

Беларуская мова – гэта чароўная мова, гэта душа народа, адбітак гісторыі і культуры Рэспублікі Беларусь. Ёсць людзі, якія называюць нашу мову «мужыцкай». Я не магу з імі згадзіцца.

Беларуская мова – гэта мова таленавітых людзей, якія праславілі яе сваімі творамі: Якуб Колас, Янка Купала, Уладзімір Караткевіч і іншыя. Але зараз нашу родную мову мы выкарыстоўваем толькі на ўроках мовы і літаратуры. Вельмі мала людзей размаўляе на ёй.

Беларуская мова мае багатую і старажытную гісторыю. Яе карані сягаюць у глыбіню стагоддзяў, у часы Кіеўскай Русі. На працягу многіх гадоў яна развівалася, перажывала ўзлёты і падзенні, змянялася пад уплывам гістарычных падзей і геаграфічнага становішча. Але, нягледзячы на ўсе гэтыя цяжкасці, беларуская мова выстаяла і захавала сваю самабытнасць.

Я ніколі не думала пра літары беларускай мовы, але зараз я заўважыла вельмі цікавую літару – Ў. Вельмі цікава, што ў нашай мове існуе гэта літара, якую не выкарыстоўваюць у іншых мовах. Мы недаацэньваем гэту літару. Мінавіта яна стварае ўнікальны каларыт беларускай мовы.

Нездарма ў адным з самых старажытных гарадоў Беларусі, у Полацку, ёсць помнік, прысвечаны гэтай літары, сімвалу беларускай мовы. Гэты незвычайны помнік прыцягвае ўвагу, выклікае цікавасць і нагадвае пра важнасць захавання і папулярнавання роднай мовы. Чаму помнік менавіта гэтай літары, спытаеце вы. Справа ў тым, што Ў – гэта адметная рыса беларускай мовы, якая адрознівае яе ад многіх іншых моў свету.

Выбар Полацка для помніка таксама невыпадковы. Полацк – гэта старажытны горад, калыска беларускай дзяржаўнасці і культуры. Менавіта тут нарадзіўся Францыск Скарына, першадрукар, які заклаў асновы беларускай кніжнай мовы. Помнік літары ў у Полацку – гэта сімвалічны жэст, які падкрэслівае сувязь сучаснасці з гістарычнымі каранямі.

Помнік Ў спалучае ў сабе мастацтва і сімваліку. Адкрытая кніга і літара Ў – гэта сімвалы беларускай пісьменнасці і літаратуры адначасова. Помнік служыць своеасаблівым сімвалам гонару за нашу мову, за нашу гісторыю і культуру. Помнік літары Ў – гэта цікавы турыстычны аб'ект, які прыцягвае ўвагу гасцей з розных краін свету.

Я лічу, што помнік літары – гэта выдатны прыклад таго, як можна ўшанаваць родную мову і папулярнаваць яе ў грамадстве. Гэта не проста скульптура, гэта сімвал, які нагадвае нам пра важнасць захавання і развіцця беларускай мовы для будучых пакаленняў. Ён заклікае нас ганарыцца сваёй мовай, вывучаць яе і гаварыць на ёй, каб захаваць яе жывой і квітнеючай.

Калі я была маленькая, мая першая настаўніца Іна Леанідаўна вельмі цікава выкладала беларускую мову. У пачатку кожнага ўрока мы прыдумвалі словы, якія пачынаюцца або заканчваюцца якой-небудзь літарай. Сярод літар была і Ў, а маё самае любімае слова – цудоўны, дзе таксама ёсць гэта літара. Калі мы рабілі вельмі добра якое-небудзь заданне, мы атрымлівалі паперку, дзе было напісана – «цудоўна». Кожны марыў яе атрымаць. Кожны з нас, будучы вучнем, імкнецца да прызнання і адабрэння з боку настаўнікаў. Пахвала ад настаўніцы – гэта не проста прыемныя словы, гэта магутная крыніца натхнення і ўпэўненасці ў сабе.

Мая першая настаўніца навучыла нас працаваць з тлумачальна-перакладным слоўнікам «Залатыя зярняты». З першай старонкі аўтар Верціхоўская звяртаецца да свайго чытача «Юны дружа! Ты хочаш авалодаць вялікім скарбам сваіх дзядоў і прадзедаў - беларускай мовай?» На гэтае пытанне ў мяне быў адзін адказ «Безумоўна!» Для мяне ў свеце, поўным магчымасцяў і неверагодных адкрыццяў, імкненне даведацца нешта новае становіцца не толькі крыніцай радасці, але і ключом да развіцця. З першых слоў, якія мы вучылі на беларускай мове, мы знаёміліся з літарай Ў, гэта былі першыя крокі да нашага далейшага развіцця.

Сёння я амаль дарослы чалавек, часам складана знайсці час для простых радасцяў. Але дзякуючы таленавітым настаўнікам, я вяртаюся да ўспамінаў. Зараз я ўспомніла сваё дзяцінства і самую таямнічую літару. У пачатковай школе здавалася, што яна вельмі цяжкая. Толькі цяпер я зразумела, што яна прыносіць своеасаблівую прыгажосць нашай мове.

Калі мы будзем больш уважліва ставіцца да выкарыстання Ў, мы не толькі будзем пісаць больш пісьменна, але і зробім нашу мову больш прыгожай і выразнай. Такім чынам, давайце шанаваць і берагчы гэту таямнічую літару!

Альхоўская Паліна, 10 Б

«А» – мая любімая літара

«А» – мая любімая літара. Я лічу яе адной з самых значных літар у алфавіце. Яна адкрывае сабой шлях да вывучэння мовы і сімвалізуе імкненне да новых гарызонтаў. Форма літары «А» – адна з самых вядомых ва ўсім свеце. Яе сілуэт нагадвае вяршыню гары, якая стаіць трывала і ўпэўнена.

Літара «А» мае старажытную і займальную гісторыю. Яе паходжанне звязана з фінікійскім алфавітам, які лічыцца асновай многіх сучасных пісьмовых сістэм. У гэтай пісьменнасці была літара «алеф», якая пазначала галаву быка. Яе напісанне нагадвала стылізаваную выяву жывёлы з рагамі, накіраванымі ўверх. Пазней грэкі запазычылі гэты знак і пераўтварылі яго ў «альфа». Ад грэкаў літара «А» перайшла ў лацінскі алфавіт, а затым стала часткай славянскай азбукі.

Гэтая літара атрымала сімволіку слова «альфа», якое сімвалізуе першынство, галоўную ролю. Фраза «альфа і амега» азначае «пачатак і канец». У псіхалогіі гэты тэрмін ужываецца для апісання лідара групы, які задае кірунак і дамінуе ў калектыве.

Літара «А» – сапраўдная аснова мовы! Яна не проста першая ў алфавіце, але і адна з самых распаўсюджаных літар у любой мове. Калі мы паспрабуем уявіць гаворку без яе, то гэта адразу ператворыцца ў складаную галаваломку. Бо без «А» знікнуць многія ключавыя словы: «аўтар», «артыст», «атмасфера».

Гэтая літара займае важнае месца не толькі ў мове, але і ў мастацтве. Кампазітары, мастакі і паэты часта пачыналі свае творы з яе, выказваючы асаблівую значнасць. У выяўленчым мастацтве і архітэктуры літара «А» можа служыць сімвалам устойлівасці і гармоніі, адлюстроўваючы баланс паміж сілай і грацыяй. Бо яе форма, якая нагадвае вяршыню трохкутніка, звязваецца з дасягненнем вышынь і імкненнем уверх.

Такім чынам, літара «А» для мяне заўсёды будзе самай любімай. Яна не проста першая ў алфавіце, яна першая ў маім сэрцы. Яе значнасць, прыгажосць і сімвалізм назаўжды застануцца крыніцай натхнення і захаплення. Бо літара «А» – гэта не проста знак, а пачатак усяго.

Віннікава Вікторыя, 11 Б

Як літара «Б» знайшла сваё прызначэнне

Даўным-даўно, калі літары алфавіта вучыліся быць карыснымі, кожная шукала слова, якое праславіць яе на векі. «Я» стала яблыкам, «П» перетварылася ў пірог, нават «Г» здабыла сэнс у слове гара, але літара «Б» адчувала сябе страчанай. Ні бланк, ні бура не краналі яе сэрца. І тады яна вырашыла адправіцца ў шлях, каб знайсці сваё прызначэнне.

Спыраша «Б» зайшла ў густы лес, дзе сустрэла «Л» – ту самую, што стала лесам.

– Стань бярозай! – шамацела «Л» лісцем.

Але «Б» паківала галавой: бяроза была выдатная, але занадта штодзённая. У падножжа гары яе чакала «Г», раячы:

– Далучайся да мяне! Будзем горнымі выршынямі – моцнымі і вечнымі!

«Б» усміхнулася, але сэрца не пагаджалася. Каля бурнай ракі «Р» праванавала:

– Стань хваляй! Вада – гэта свабода!

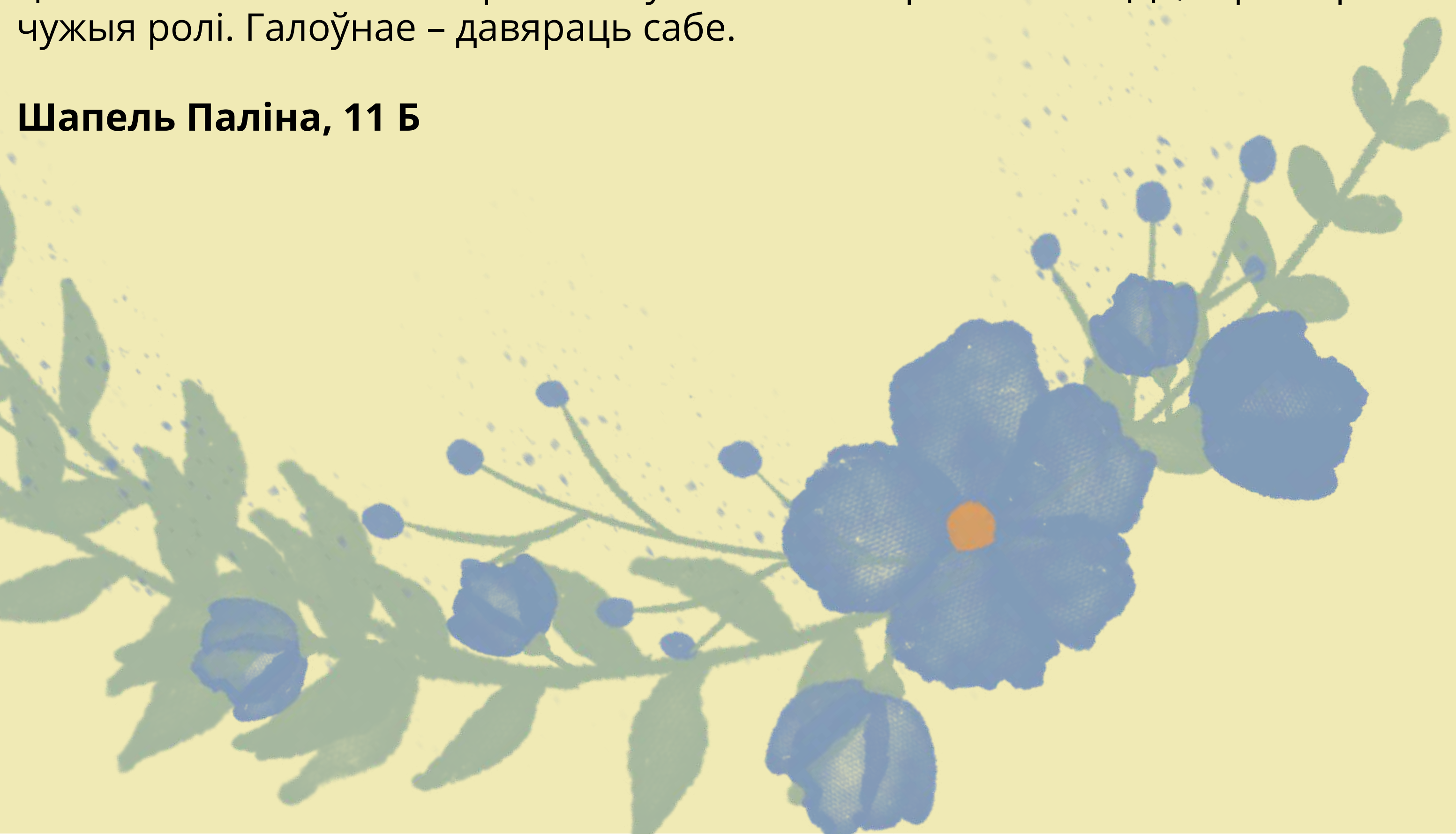
Але і тут «Б» адчула, што гэта не яе стыхія.

Ішлі дні, «Б» блукала па раўнінах, дзе вецер спяваў песні. Адноўчы яна апынулася ў краі, дзе неба злівалася з бязмежнымі лугамі. Людзі тут усміхаліся, а ў паветры пахла травой, «Б» замерла. У яе душы загучалі словы, якіх яна чакала: Бе-ла-русь.

– Вось яно! – усклікнула літара. – Я буду краінай. Краінай, дзе ў кожным сэрцы жыве дабрыня.

Так «Б» здабыла сэнс у слове «Беларусь», стаўшы не проста літарай, а цэлым словам. Яе гісторыя навучыла: не варта спяшацца, прымяраючы чужыя ролі. Галоўнае – давяраць сабе.

Шапель Паліна, 11 Б

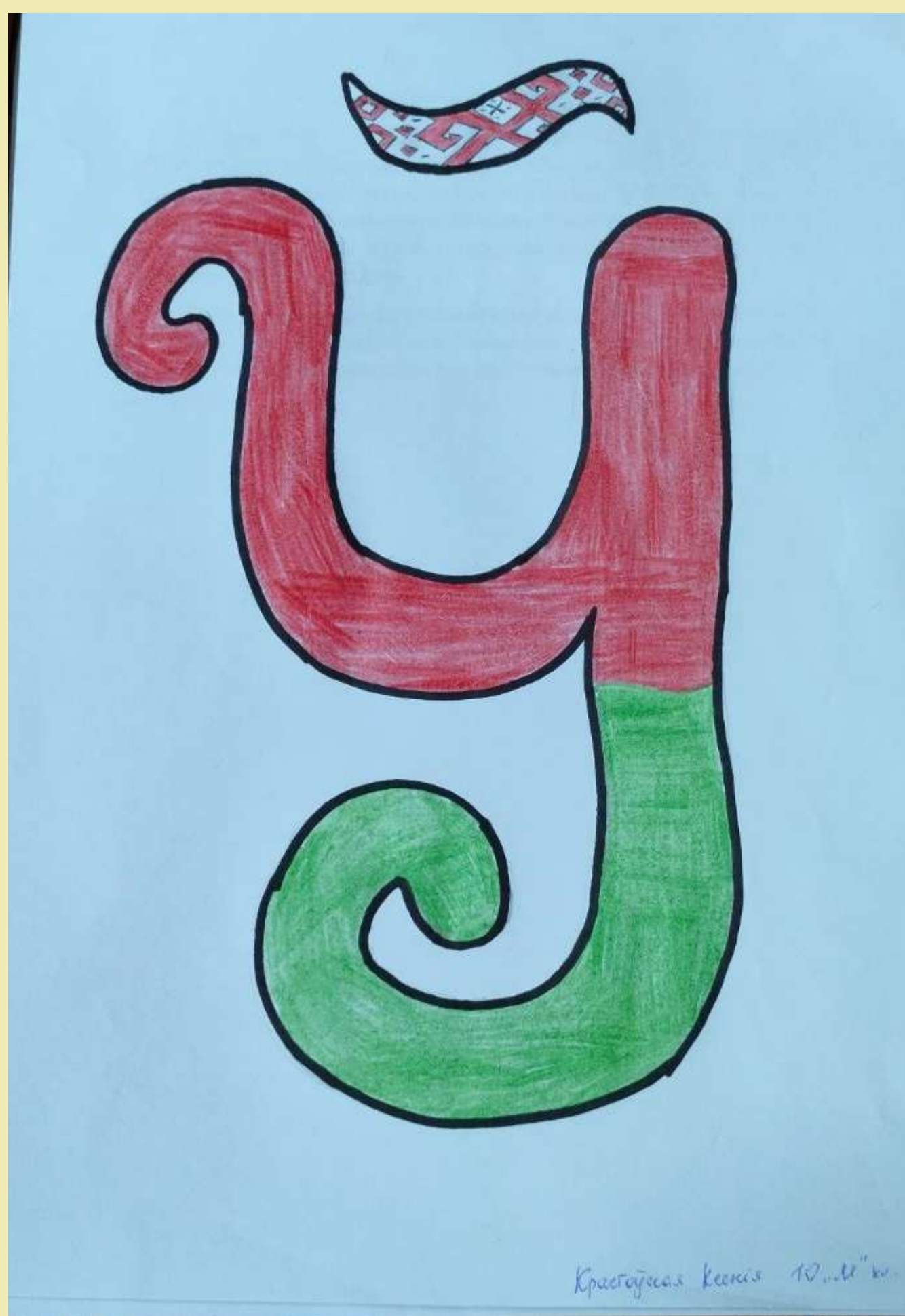

Мая любімая літара

У беларускім алфавіце шмат літар, але маёй любімай з'яўляецца «Ў». Гэта літара ёсць толькі ў беларускай мове. Менавіта з-за гэтага яна мне і падабаецца больш за ўсе літары. З-за яе ўнікальнасці і прыналежнасці толькі беларускай мове. Яшчэ яна мне нагадвае пра гісторыю нашай мовы. «Ў» была часткай старажытнага пісьменства і захавалася да нашых дзён.

Я ганаруся тым, што ў нашай мове ёсць такая літара. Яна робіць мову ўнікальнай і непаўторнай. І я спадзяюся, што «ў» заўсёды будзе жыць у беларускіх словах, бо без яе наша мова была б ужо зусім не нашай.

Крastoўская Ксенія, 10 М

Крastoўская Ксенія, 10 М

Мая любімая літара

Кожная літара ў чалавека нагадвае пра розныя падзеі, рэчы і нават пра людзей.

І ў мяне ёсць любімая літара, якая напамінае мне пра самыя цёплыя моманты. Гэта літара – «д». У людзей адразу ўзнікнуць простыя словы, напрыклад: дзверы, дабро і гэтак далей, але ў мяне перш за ўсё гэта слова – дзед. Менавіта ён глядзеў за мной і маёй сястрой, калі мы былі маленькімі; хадзіў з намі гуляць у лес і купацца на рэчку, калі прыходзіла пенсія адразу даваў грошы нам на марожанае. З маленства і па сённяшні дзень ён заўсёды побач.

Я памятаю, як дзед вучыў са мной табліцу множання. Па некалькі разоў у дзень мяне прымушалі гэта вучыць, а паколькі з матэматыкай я дрэнна «сябрую», то выседзець пяць хвілін за ёй мне было цяжка. Але толькі калі дзядуля садзіўся са мной вучыць табліцу, то я ўсё хутка схаплівала. У яго не было нейкай асаблівай metodyкі ці чагосьці яшчэ, але гэта безумоўна працавала. Самым складным для мяня было: сем памножыць на восем. Я ўвесь час забывала, колькі атрымаецца. Тады дзед мог у нечаканы момант спытаць, колькі будзе, і так некалькі разоў за дзень. Цяпер я на ўсё жыццё запамніла, што сем памножыць на восем гэта пяцьдзесят шэсць.

Дзядуля часта любіць успамінаць моманты, калі я была зусім маленькая. Адным з такіх стаў пра гукі жывёл. Ён пытаўся: «Алеська, а як робяць гусі?». Я адказывала «га-га-га». Самы просты адказ, але, мне здаецца, майго дзеда вельмі забаўляла, як я спрабую паўтарыць гукі птушак.

Таксама з сама дзяцінства ён вучыў са мной усякія вершы, прыпеўкі і песні. Адной з такіх песень стала «Касіў Ясь канюшыну» ВІА «Песняры». Дзеду да гэтага часу падабаецца, як мы з сястрой спяваем і танчым. Мне не надта падабаецца спяваць, таму часта адмаўляю дзеду ў яго просьбе. Я шкадую, што раблю.

Дзядуля не маладзее, і з кожным годам я бачу, што час не стаіць на месцы. Мне і маёй сястры трэба дапамагаць і радаваць яго, каб часцей назіраць яго ўсмешку. Я стала прыязджаць значна раздэй, таму што ўжо вычуся ў іншым горадзе. І з кожнай паездкай дадому я ўсё больш не магу дачакацца сустрэчы з ім. Мне цяжка сабе нават уявіць, што калісьці я не змагу паспрабаваць яго дранікі, схадзіць з ім на рэчку, паслухаць яго жарты і вярнуся ўжо ў пустую хату. Таму трэба шанаваць любы час з блізкімі людзьмі.

Макарэвіч Алесь, 10 Б

Шапелі Паліна, 10 Б

Макарэвіч Алеся, 10 Б

Мая любімая літара

Кожная літара – гэта цаглінка, з якой будуецца нашы адносіны. Нельга выдзяляць адну літару як любімую або найбольш значную, бо без астатніх яна губляе свой сэнс. У алфавіце кожнай літары адведзена свая роля, усе яны ўтвараюць сістэму.

Уявіце сабе слова «мір». Без літары «м» яно б стала б «ір», а значыць, страціла бы свой сэнс. Кожная літара дапамагае нам выразіць свае думкі, радасць, пачуцці. Спалучэнне літар стварае словы, якімі можна стварыць і змяніць усё.

Літары – гэта як музычныя ноты, дзе кожная нота мае сваё месца і значэнне. Прыняўшы толькі адну з іх, мы рызыкуем страціць мелодыю. Кожная літара заслугоўвае павагу і прызнанне за сваю ролю ў нашай мове.

Такім чынам, нельга вылучыць адну любімую літару, паколькі ўсе яны ўзаемазвязаны і неабходны для фарміравання нашай мовы. Кожная літара важная, і разам яны робяць нашу мову жывой і шматграннай.

Бялько Яна, 10 М

Мая любімая літара

Я лічу, што кожная літара ў алфавіце важная і патрэбная. Але для мяне літара «і» самая любімая. Яна робіць нашу мову мяккай і мілагучнай. У ёй ёсць пяшчота і цеплыня. Калі чуеш «і» ў слове, адразу ўяўляеш нешта добрае і светлае. Напрыклад, слова світанак – у ім адчуваецца свежасць ранішняга паветра і павучы голас птушак.

Літара «і» як бы звязвае нас з нашымі каранямі, з гісторыяй нашай краіны. Яна прысутнічае ў назвах гарадоў і вёсак, у імёнах нашых продкаў. Колькі вершаў і песень напісана з выкарыстаннем гэтай літары! Яна надае ім асаблівае гучанне, робіць іх больш душэўнымі і блізкімі сэрцу.

Таксама не магу не адзначыць, што ў маім жыцці ёсць чалавек, імя якога пачынаецца на гэтую літару. Мой маленькі брацік Іван. Ён у мяне вельмі цікаўны хлопчык. Яму падабаецца даследаваць навакольны свет, задаваць пытанні і адкрываць новыя рэчы. Часам я здзіўлена цікаўнасцю Івана: ён можа запытаць, чаму неба блакітнае, чаму птушкі могуць лётаць, а мы не можам. Я стараюся адказваць яму на ўсе пытанні, хоць часам гэта давалі складна. Але менавіта гэтыя размовы робяць нашы дні асаблівымі. Мой брацік Іван – гэта не проста частка маёй сям'і, ён – мой сонечны праменьчык, напоўнены радасцю, смехам і любоўю. Літара «і» нагадвае мне пра яго.

Упэўнена магу сказаць, што літара «і» робіць беларускую мову ўнікальнай і непаўторнай. Для мяне «і» – гэта часціна Радзімы, часціна майго сэрца. Адлюстраванне гісторыі і культуры беларускага народа.

Кірыэнка Лізавета, 10 Б

Мая любімая літара

У свеце, поўным адценняў і мелодый, кожны з нас знаходзіць нешта блізкае і роднае. Любімыя колеры, гукі і выявы, такія як палітра колераў, збіраюцца ў адным букеце нашых пераваг. Сярод іх ёсць літары, якія выклікаюць асаблівую сімпатыю. Літара «Р» – гэта чароўны ключ, які адкрывае дзверы ўспамінам, марам і цёплым пачуццям. У гэтым эсэ я хачу паглядзець на яе з іншага боку.

Мая любімая літара – «Р». Менавіта яна напаўняе словы сілай і запалам. У ёй чуецца грукат грому, шум марскіх хваль, рык зверу, які імкнецца атакаваць усё, што спрыяе хутчэйшаму руху крыві па венах.

«Р» – гэта не проста літара. Гэта элемент унікальнасці мовы. Яна адкрывае перад намі свет яркіх малюнкаў і эмоцый. Цікава, што не ва ўсіх мовах ёсць яе эквівалент. Так, напрыклад, кітайцы абыходзяцца без гэтай літары. У іншых, такіх, як англійская мова, «Р» зусім іншая, а з нашай яе параўнаць можна толькі ўмоўна. У яе няма такога жыцця, вібрацыі, як у нашай. На міжнароднай мове яна дазваляе сабе толькі нязначнае дрыжанне, нясмелы выдых на мяжы чутнасці.

Узгадайце слова «журавінка». Ці было б яно такім мілагучным без «Р»? Ці «рака» – сімвал плыні жыцця, няўмольнага імкнення наперад. Наша мова дазваляе «Р» жыць, і кожнае слова з ім – гэта невялікі выбух эмоцый. «Рыцар» – гэта сімвал мужнасці і гонару, гатовы ўступіць у бой за справядлівасць. «Рэвалюцыя» – гэта бурны імпульс да змен, які змятае ўсё на сваім шляху. Без «Р» гэтыя словы страцілі б сваю сілу і значэнне, сталі б безаблічнымі і сумнымі.

Але «Р» можа быць не толькі грозным і велічным. У слове «вавёрачка» ён мяккі, далікатны, як шэпт ветру ў лісці. «Р» можа быць ласкавым, можа вуркатаць, як задаволеннае кацяня пад ласкай пяшчотнай рукі.

Калі я прамаўляю словы з «Р», я адчуваю нешта новае ў сабе. Гэта не проста гук, гэта – вызваленне душы.

Я заўсёды імкнуся выкарыстоўваць словы з «Р» ў сваёй гаворцы і пісьме. У рэшце рэшт, «Р» – гэта не проста літара, гэта голас маёй душы, які я хачу перадаць у кожным сказаным слове. Яна дапамагае мне выказаць тое, што ляжыць глыбока ў маім сэрцы, робіць маю гаворку больш выразнай і запамінальнай. Яна мой гід у свет яркіх колераў і глыбокіх пачуццяў.

Мая любімая літара «Р» – мост паміж мной і светам слоў, па якім я гатова пераходзіць зноў і зноў, каб знайсці новыя грані мовы, новыя спосабы выказаць свае думкі і пачуцці.

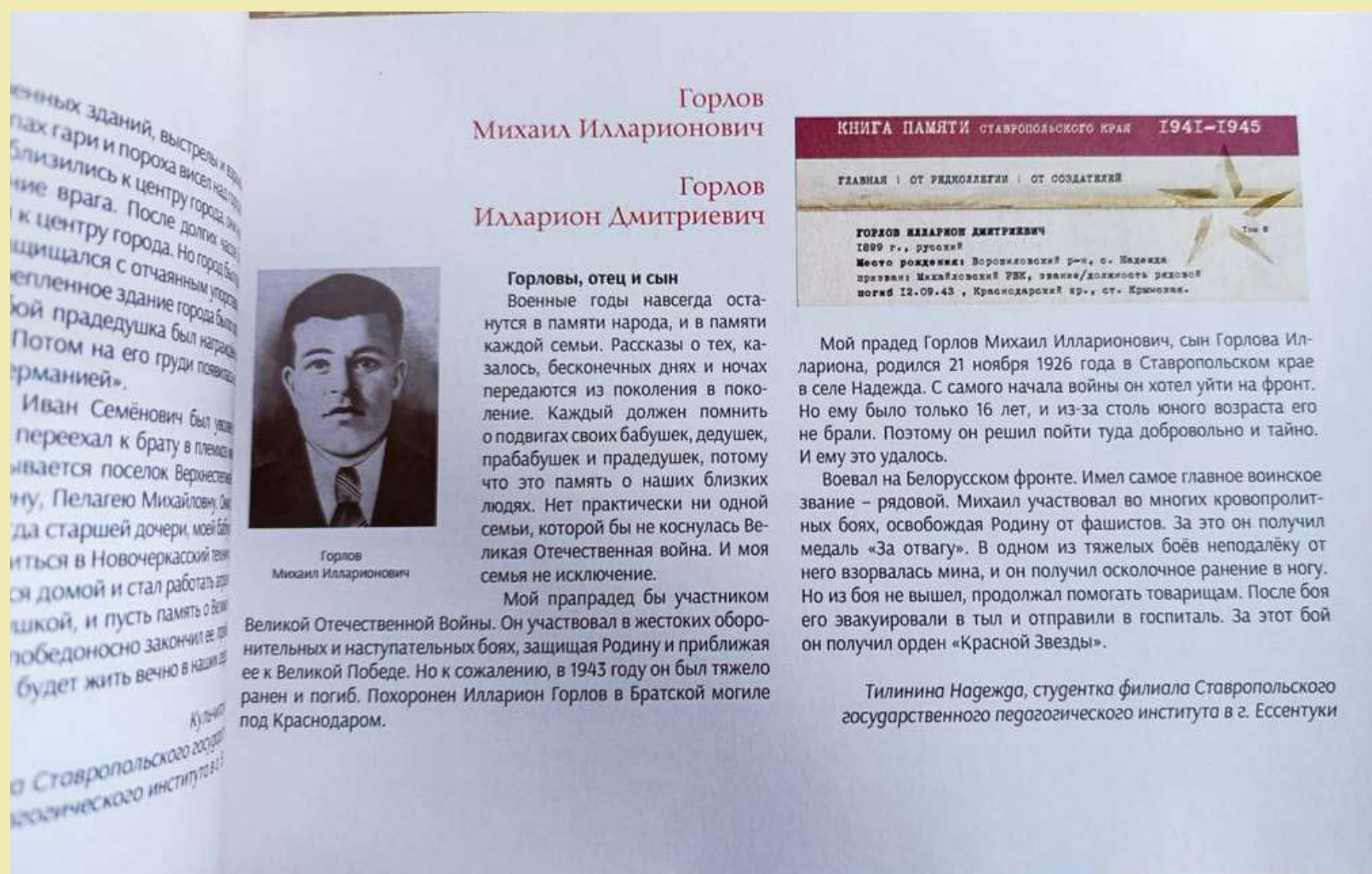
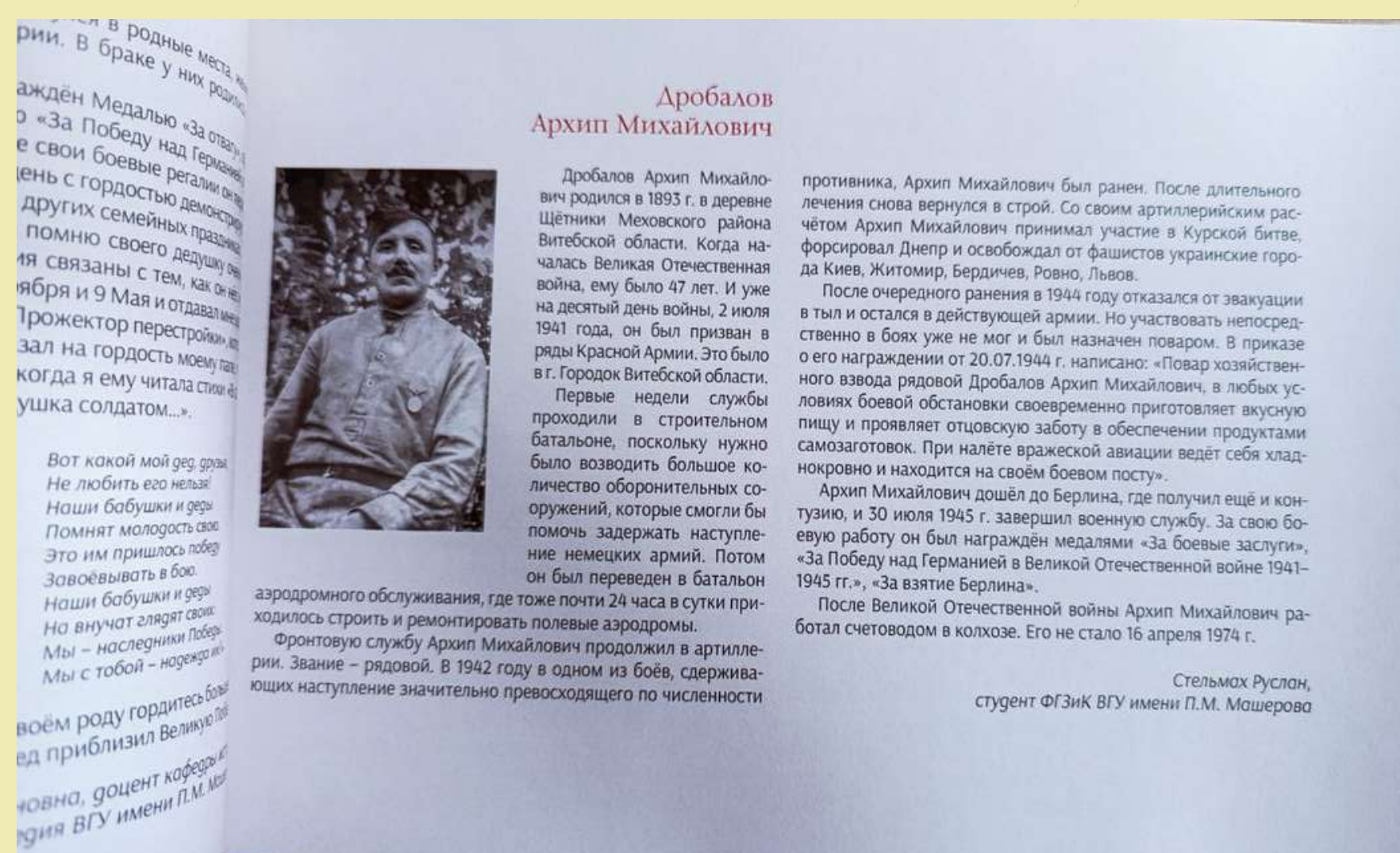
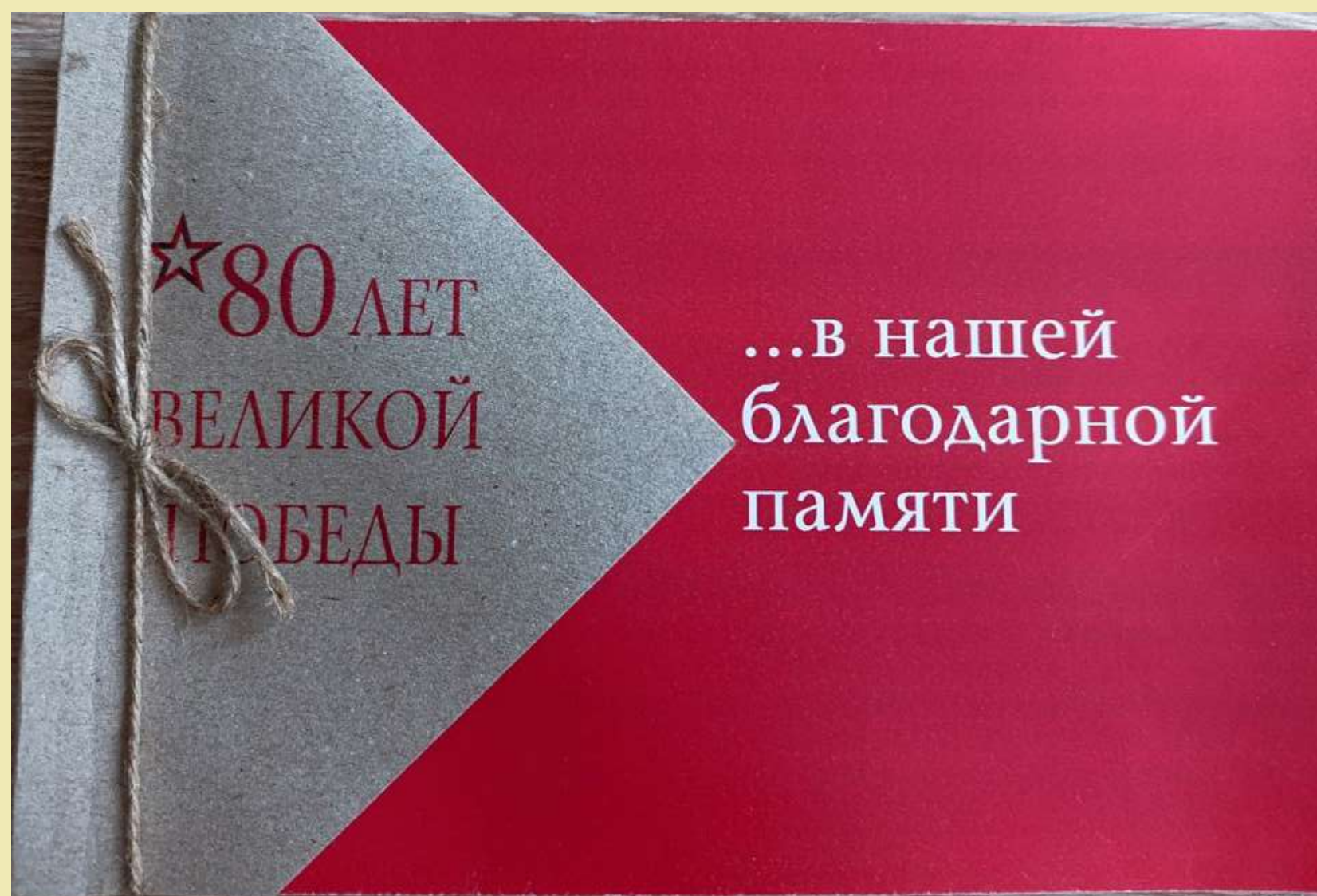
Кірыенка Лізавета, 10 Б

Кліменка Сафія, 11 Б

«...в нашей благодарной памяти»

Проект студенческого совета и совета СНО факультета гуманитарного знания и коммуникаций Витебского государственного университета имени П.М. Машерова при участии Ставропольского государственного педагогического института

Веснавая раніца

Ціха абуджаюцца

Росныя палі,

Веснавая раніца

Крочыць па зямлі...

Промнямі агністымі

Саграе зямлю,

Зерні залацістыя

Кідае ў раллю.

А як напрацуецца,

На спачын ідзе,

Ніваю красуецца

Цэлы весні дзень.

Авяр'ян Дзеружынскі

Рэдакцыйная калегія часопіса:

Бароўка Ванда Юльянаўна — доктар філалагічных навук, прафесар;

Здольнікаў Віктар Віктаравіч — кандыдат філалагічных навук, дацэнт;

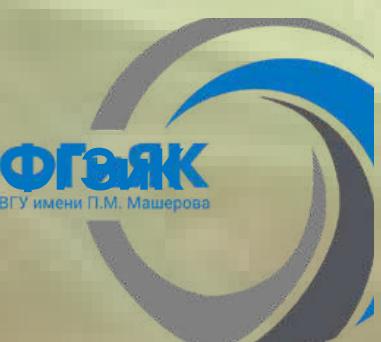
Крыклівец Алена Уладзіміраўна — доктар філалагічных навук, дацэнт, прафесар кафедры рускай і беларускай філалогіі, член Саюза пісьменнікаў Беларусі;

Лапін Іван Людвігавіч — кандыдат філалагічных навук, прафесар;

Русілка Вольга Іванаўна — кандыдат філалагічных навук, дацэнт, член Саюза пісьменнікаў Беларусі.

Галоўны рэдактар часопіса:

Царава Дар'я Сяргееўна — студэнтка 3 курса ФГЗіКа спецыяльнасці "Рамана-германская філалогія" ВДУ імя П.М. Машэрава.

ФГЗиК — не отставать от времени!

Тэлеграм канал факультэта:
t.me/vsu_fhac

Кантакты для сувязі:
+375 (29) 294-63-15
neoksidmagnia@gmail.com
(галоўны рэдактар часопіса)